

ZIVSAIMNIECĪBAS KONSULTATĪVĀS PADOMES SĒDES

Protokols Nr.41

Rīgā, 2011.gada 24.martā

Zivsaimniecības konsultatīvās padomes sēde (turpmāk – ZKP) notiek Zemkopības ministrijā (turpmāk – ZM), 23.stāva konferenču zālē. Sēde sākās plkst. 15:00 un beidzās plkst. 17:30. ZKP sēdi vada Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs, padomes priekšsēdētājs.

Darba kārtība:

- 1. Kopējā zivsaimniecības politika un Eiropas Savienības atbalsts pēc 2013.gada. (informē ZM).
Diskusija par Latvijas interesēm.**
- 2. Zemkopības ministrijas informācija par nozares ekspertu konsultatīvās komisijas iespējamo iesaisti Eiropas Zivsaimniecības fonda projektu vērtēšanā (informē ZM).**
- 3. Aktuālie jautājumi saistībā ar Rīcības programmas īstenošanu Eiropas Zivsaimniecības fonda ieviešanai Latvijā 2007.-2013.gadam (informē ZM).**
- 4. Dažādi:**
 - 4.1.informācija par pašreizējo situāciju zvejas un zivju tirdzniecības kontrolē (informē Jūras un iekšējo ūdeņu pārvalde).**

Sēdē piedalās ZKP padomes locekļi:

J.Dūklavs – Zemkopības ministrs, padomes priekšsēdētājs;

N.Riekstiņš – ZM Zivsaimniecības departamenta direktors, padomes priekšsēdētāja vietnieks;

I.Āboliņš – Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – LAD) direktora vietnieks;

A.Vaiders – Pārtikas un veterinārā dienesta Dzīvnieku izcelsmes pārtikas ražošanas uzraudzības daļas Zvejas produktu uzraudzības sektora vadītāja vietnieks;

F.Klajišs – Valsts vides dienesta Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes direktora vietnieks;

D.Straubergs – biedrības „Latvijas Pašvaldību savienība” pārstāvis;

I.Voits – biedrības „Latvijas Zivsaimnieku asociācija” pārstāvis;

J.Pētersons - biedrības „Latvijas Zivsaimnieku asociācija” pārstāvis;

O.Jankovskis - biedrības „Latvijas Zivsaimnieku asociācija” pārstāvis;

Ē.Urtāns – biedrības „Latvijas Zvejnieku federācija” pārstāvis;

D.Šmits – biedrības „Latvijas Zivrūpnieku savienība” pārstāvis;

I.Markuševskis - biedrības „Kurzemes zvejnieku asociācija” pārstāvis;

E.Tinte – biedrības „Latvijas Vēžu un zivju audzētāju asociācija” pārstāvis;

I.Cīrulis – biedrības „Rīgas šprotes” pārstāvis;

G.Gailītis – biedrības „Nacionālās zvejniecības ražotāju organizācija” pilnvarots pārstāvis A.Blohina vietā;

O.Ņemeņonoks – biedrības „Latvijas Zivju audzētāju asociācija” pārstāvis;

J.Apens – biedrības „Ziemeļkurzemes zivsaimnieku apvienība” pārstāvis;

Sēdē nepiedalījās ZKP locekļi:

R.Joffe – Valsts zinātniskā institūta „Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts” direktors;

J.Dančauskis – biedrības „Latvijas Zvejnieku federācija” pārstāvis;

V.Sokolovs – Latvijas Zivsaimniecības un pārtikas darbinieku arodbiedrības pārstāvis;

Pārējie ZKP sēdes dalībnieki:

E.Kubliņa – ZM Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības atbalsta nodaļas vadītāja;

R.Vācers – LAD Zivsaimniecības un valsts atbalsta departamenta direktora vietnieks – Zivsaimniecības daļas vadītājs;

G.Korņilovs – Valsts zinātniskā institūta „Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts” Zivju resursu pētniecības departamenta vadītājs

M.Cimermanis – SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (turpmāk – SIA „LLKC”) valdes priekšsēdētājs;

M.Vītiņš – SIA „LLKC” Lauku attīstības nodaļas vecākais konsultants.

Protokolē:

M.Jansons – ZM Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības stratēģijas nodaļas vecākais referents.

Sēdes gaita:

J.Dūklavs atklāj ZKP 41.sēdi, informē par plānoto sēdes darba kārtību un aicina sākt izskatīt darba kārtības jautājumus.

1. Kopējā zivsaimniecības politika un Eiropas Savienības atbalsts pēc 2013.gada. (informē ZM). Diskusija par Latvijas interesēm.

N.Riekstiņš prezentē darba kārtības jautājumu par plānoto reformu Kopējai zivsaimniecības politikai (turpmāk – KZP) un Eiropas Savienības (turpmāk - ES) atbalsta politikai zivsaimniecības nozarē pēc 2013.gada. Vienlaikus tiek uzsvērts, ka ZM no ZKP sēdes sagaida diskusiju un viedokļu apmaiņu par Latvijas interesēm šajā jautājumā. ZM speciālisti ir piedalījušies vairākās ES organizētajās konferencēs par KZP nākotni. 2011.gada jūlijā Eiropas Komisija (turpmāk – EK) ir plānojusi prezentēt tiesību akta projektu par KZP reformu un maijā vēl tiek plānotas īpašas sarunas par zivju izmetumu novēršanu. Par ES atbalsta politiku diskusijas EK struktūrās turpināsies līdz 2011.gada jūnijam un priekšlikumi par iespējamo nākotnes regulējumu sagaidāmi 2011.gada rudenī. Tālāk tiek prezentēti KZP reformas ietvaros ES līmenī apspriežamie jautājumi un iespējamie finansiālā atbalsta principi pēc 2013.gada, tai skaitā galvenie izaicinājumi, kas tiek izvirzīti zivsaimniecības atbalsta politikai, EK pārstāvju norādītās prioritātes, dalībvalstu viedokļi, kā arī priekšlikumi

par Latvijas iespējamām prioritātēm nozares atbalstam pēc 2013.gada (prezentācijas materiālus skatīt šī protokola 1.pielikumā vai www.zm.gov.lv. mājas lapā.)

D.Straubergs jautā, kāpēc atbalsta virzienu sarakstā nav ietverts atbalsts ostu infrastruktūras attīstībai.

N.Riekstiņš atbild, ka pašreiz ES ļoti detalizēti netiek apskatīts katrs atsevišķais atbalsta pasākums. Tā kā EK uzsver, ka nākotnē vairāk tiks atbalstīti kopējas rīcības pasākumi, nevis individuālu uzņēmēju projekti, tad iespējams, ka atbalsts ostu infrastruktūrai tiks iekļauts šāda veida kopējas rīcības pasākumos.

I.Markuševskis ierosina kā atbalsta pasākumu paredzēt ne tikai zvejas kuģu modernizāciju, bet arī jaunu zvejas kuģu būves iespēju.

J.Apens ierosina, ka jautājumu par kuģu būvniecību būtu jārisina valsts līmenī, t.i. finansiālā atbalsta saņēmējs būtu valsts, kas tālāk uzbūvēto kuģi nodotu uzņēmumam.

J.Dūklavs iebilst pret šādu uzstādījumu un paskaidro, ka pašreizējā atbalsta saņemšanas kārtībā nav paredzēts, ka atbalsta saņēmējs varētu būt valsts un uzskata, ka šāds risinājums arī nebūtu pieņemams.

I.Voits piekrīt I.Markuševska viedoklim, ka nepieciešams sniegt atbalstu jaunu zvejas kuģu būves nodrošināšanai. Par kuģu modernizāciju atzīmē, ka pašreiz ir radīta situācija, ka zvejnieki nav ieinteresēti modernizācijas pasākuma īstenošanā. Šobrīd Latvijā ir tikai 3 kuģi, kas jaunāki par 10 gadiem un mainīt četrdesmitgadīgiem kuģiem dzinēju ir diezgan absurdi. Zvejas flotes kuģu vidējais vecums ir 29 gadi. Pie zvejnieku pašreizējiem ienākumiem jaunu zvejas kuģi tiem patstāvīgi uzbūvēt nav iespējams. ES līmenī priekšlikumu par jaunu zvejas kuģu būvi varētu atbalstīt arī Lietuva un Igaunija, bet pret to iespējams iebilstu tādas valstis kā Vācija, Dānija.

Vēl uzskata, ka kaut arī par administratīvo slogu tiek nepārtraukti runāts, tomēr īstenībā Eiropas Zivsaimniecības fonda (turpmāk – EZF) atbalsta jomā tas nemaz netiek mazināts.

I.Āboliņš sakarā ar I.Voita izteikumu ierosina organizēt zvejnieku un LAD sanākumi par administratīvā sloga mazināšanas jautājumiem.

I.Voits uzdod jautājumu, vai nākotnē būs paredzēts atbalsts pasākumam, kas saistīts ar zivju miltu ražošanu, gadījumos, kad zivis tiek izņemtas no tirgus.

N.Riekstiņš atbild, ka EK un ES dalībvalstu vidū pašreiz valda uzskats, ka zivis intervences nolūkos būtu izņemamas no tirgus tikai to izmantošanai pārtikas vajadzībām.

D.Šmits ierosina Latvijai savā pozīcijā iekļaut jautājumu, ka dalībvalstīm ir nepieciešams dot plašākas tiesības pašām lemt par EZF līdzekļu novirzīšanu konkrētiem atbalsta pasākumiem. Vēl akcentē, ka nākotnē noteikti nepieciešams atbalsts arī zivju apstrādei. Tuvākā laikā biedrība „Latvijas Zivrupnieku savienība” ZM iesniegs biedrības kopējās intereses un priekšlikumus attiecībā uz nozares atbalstu pēc 2013.gada.

J.Pētersons atbalsta I.Voita viedokli par atbalsta nepieciešamību zvejas kuģu būvei un prognozē, ka atbalsts zvejas kuģu būvei objektīvu apstākļu dēļ agrāk vai vēlāk ES tiks pieļauts, kad, iespējams, kuģus vajadzēs būvēt Dānijai, Zviedrijai, Lielbritānijai, Vācijai. Ja atbalsts jaunu kuģu būvei ES atbalsta ietvaros būs 20-30% apmērā no kopējām izmaksām, neviens Latvijā neuzdrošināsies ar šādu atbalstu būvēt kuģus, attiecīgi pie atbalsta 50% atsevišķi zvejnieki to uzdrošināsies, bet ja būs 70% atbalsts, tad daudzi vēlēsies to darīt. Pašreizējos ekonomiskajos apstākļos kuģi zvejniekam nav iespējams uzbūvēt.

N.Riekstiņš papildus informē, ka EK dalībvalstīm ir norādījusi, ka EZF finanšu kopējais apjoms nākamajā periodā uz visām valstīm noteikti samazināsies, kas nozīmē, ka pat pieļaujot kuģu būves atbalsta iespējamību šādām vajadzībām, nevarēs atvēlēt ievērojamus līdzekļus.

J.Pētersons uzskata, ka esošajā situācijā Latvijai uzsvars prioritātēs būtu jāliek uz kuģu modernizēšanu ar daudzkārt labākiem atbalsta nosacījumiem. Vēl jautā, kā tiek plānots risināt jautājumu par izmetumu aizliegšanu.

N.Riekstiņš atbild, ka Latvija savu viedokli ES ir jau izteikusi un norādījusi, ka kvota dalībvalstīm ir jāpalielina par pašreizējo izmetuma tiesu, kā arī jānodrošina attiecīgs izmetuma zivju tirdzniecības regulējums. Latvija uzskata, ka atsevišķām zivju sugām varētu tikt pazemināts minimālais pārtikas tirgum paredzētais zivs izmērs. Tāpat būtu jānodrošina regulējums par pārtikai neatbilstoša izmēra izmetuma zivju nogādāšanu krastā un izņemšanu no pārtikas tirgus. ZM ir piedāvājusi EK, ka ražotāju grupas varētu sekmīgi iesaistīt šī jautājuma risināšanā. Arī šajā jomā ir jābūt izveidotai sistēmai, atbilstoši regulācijai un atbalsta iespējām.

J.Dūklavs piekrīt iepriekš izteiktajiem priekšlikumiem par prioritātēm nozares atbalsta jomā.

ZKP par darba kārtības 1.punktu nolēma:

- 1. iekļaut Latvijas prioritāšu sarakstā ES atbalstam pēc 2013.gada šādus pasākumus:**
 - 1.1. zvejas kuģu būve;**
 - 1.2. zvejas kuģu modernizācija;**
 - 1.3. ostu infrastruktūras attīstība zvejniecības vajadzībām;**
- 2. zivju izmetumu jautājumi jārisina kompleksi, nodrošinot tam attiecīgu ES regulējumu un ieviešot atbilstošus atbalsta pasākumus ar EZF finansējumu.**

J.Dūklavs norāda uz darba nepieciešamību iepriekš neplānotu svarīgu jautājumu risināšanai un tādēļ atstāj ZKP sēdi.

N.Riekstiņš pārņem sēdes vadību.

- 2. Zemkopības ministrijas informācija par nozares ekspertu konsultatīvās komisijas iespējamo iesaisti Eiropas Zivsaimniecības fonda projektu vērtēšanā (informē ZM).**

E.Kubliņa prezentē darba kārtības 2 jautājumu, informējot, ka minētais priekšlikums par nozares ekspertu konsultatīvās komisijas iespējamu veidošanu un iesaisti EZF projektu vērtēšanā tika izskatīts 2011.gada 2.februāra Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam un Rīcības programmas EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.-2013.gadam (turpmāk – Rīcības programma) Vadošās iestādes komitejas sēdē. Minētajā sēdē tika nolemts, ka LAD, izvērtējot kopīgo interešu projektus un liela apjoma investīciju projektus akvakultūras jomā, atbilstoši nepieciešamībai var lūgt zivsaimniecības nozares ekspertu viedokli makroekonomiskā līmenī par konkrētu projektu vai projektiem, nenorādot informāciju par projekta iesniedzēju vai iesniedzējiem. Šādā veidā jau notikušas konsultācijas par investīcijām ostās un kopīgas rīcības projektiem apmācībām akvakultūrā.

N.Riekstiņš papildina, ka, neskatoties uz veiktajām konsultācijām, projektu vērtēšana LAD notiek likumdošanā noteiktajā kārtībā un zivsaimniecības nozares ekspertu viedoklim ir tikai papildus informācijas un konsultatīvs raksturs.

D.Šmits atbalsta šādu konsultāciju veidu nozares ekspertu iesaistīšanai projektu vērtēšanā un aicina īpaši izvērtēt un izslēgt tādus gadījumus, kad atsevišķi projekti varētu negatīvi ietekmēt visu nozari vai tautsaimniecību kopumā.

I.Āboliņš uzsver, ka piesaistot ekspertus, LAD vēlas gūt papildus pārlicību, ka projekts atbilst visiem paredzētajiem nosacījumiem.

I.Markuševskis uzskata, ka Latvijā starp zvejniekiem un zivju apstrādātājiem nepastāv konstruktīvs dialogs. Ja tāds būtu izveidots, tad ražotāji kopā ar zvejniekiem iespējams varētu pierādīt, ka zivju miltu ražotne Latvijā, piemēram, nav nepieciešama.

E.Tinte uzskata, ka attiecībā uz atbalstu akvakultūrai nav zināmi ne pašreizējie, ne plānotie sasniedzamie rezultāti, kā arī nav noteikti tiem atbilstoši indikatori. Pretēja situācija ir zvejniecības un zivju apstrādes sektorā, kur viss ir zināms. Vēl jautā, kādiem būtu jābūt šiem rezultātiem rādītājiem un kas par rezultātu sasniegšanu akvakultūras sektorā atbild.

N.Riekstiņš atbild, ka attiecībā uz akvakultūru mērķi un šiem mērķiem atbilstoši sasniedzamie rezultātie rādītāji ir definēti attiecīgajos politikas plānošanas dokumentos - Zivsaimniecības stratēģiskajā plānā 2007. – 2013.gadam un Rīcības programmā EZF atbalsta ieviešanai 2007.-2013.gadam. Kopumā par akvakultūras sektora politikas virzību atbild ZM. Vēl uzskata, ka šāda veida kritika ir nevietā, jo visi ZKP locekļi ir paši piedalījušies minēto politikas plānošanas dokumentu izstrādē un akceptējuši to tālāku virzību īstenošanai saskaņā ar šajos dokumentos noteiktajiem rezultātīvajiem rādītājiem.

Ē.Urtāns un I.Voits uzskata, ka attiecībā uz zivju resursu atražošanu nepastāv korelācija starp ieguldījumu un iegūto rezultātu, t.i. rezultāts bieži vien nav atkarīgs no ieguldījuma apjoma.

ZKP par darba kārtības 2.punktu nolēma pieņemt zināšanai ZM sniegto informāciju par nozaru ekspertu iesaistīšanu EZF projektu vērtēšanā.

3. Aktuālie jautājumi saistībā ar Rīcības programmas īstenošanu Eiropas Zivsaimniecības fonda ieviešanai Latvijā 2007.-2013.gadam (informē ZM).

E.Kubliņa prezentē darba kārtības 3 jautājumu, informējot, ka EK 2011.gada 14. februārī apstiprināja grozījumus Rīcības programmā par finanšu līdzekļu pārdali starp Rīcības programmas prioritārajiem virzieniem atbilstoši EZF Uzraudzības komitejas 2010.gada 23.septembrī pieņemtajam lēmumam. Tālāk sniedz informāciju par Rīcības programmas EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.-2013.gadam ieviešanas gaitu sadalījumā pa atbalsta pasākumiem (prezentācijas materiālu skatīt šī protokola 2.pielikumā vai www.zm.gov.lv. mājas lapā).

Nemot vērā, to, ka Zivsaimniecības Sadarbības tīkls jau iepriekšējā gadā ir uzsācis un turpina aktīvu darbību organizējot apmācības zivsaimniecības nozarē, kā arī regulāri organizē sadarbības un pieredzes apmaiņas pasākumus zivsaimniecības jomā gan Latvijā, gan citās ES dalībvalstīs, ZM aicina ZKP locekļus izteikt viedokli par to vai ir nepieciešama šādu pasākumu dublēšana ar EZF 3.prioritārā virziena pasākuma „Kopīgas rīcības pasākumi” aktivitāti „Profesionālo iemaņu, partnerattiecību, sadarbības un pieredzes apmaiņas veicināšana”.

ZM aicina SIA „LLKC” pārstāvi sniegt informāciju par Zivsaimniecības Sadarbības tīkla veicamajām aktivitātēm.

M.Cimermanis informē, ka SIA „LLKC” Zivsaimniecības Sadarbības tīkla ietvaros organizē nozares pārstāvjiem dažādus aktuālus apmācību pasākumus un sadarbības un pieredzes apmaiņas seminārus par dažādām tēmām, kas saistītas ar zivsaimniecību. Ierosinājumus apmācību tēmām un pieredzes apmaiņas pasākumiem Zivsaimniecības Sadarbības tīkla sekretariāts iegūst aptaujājot zivsaimniecības nozares pārstāvjus, to nevalstiskās organizācijas un zivsaimniecības vietējās rīcības grupas. Par lektoriem tiek uzaicināti vadošie nozares eksperti gan no Latvijas, gan arī no ārzemēm. Ja no nozares puses būtu attiecīga interese, tad būtu iespējams organizēt arī dažādas citas konferences par citām tēmām, kas šobrīd nav ietvertas plānos.

Ē.Urtāns un I.Voits – atbalsta izslēgt pasākuma „Kopīgas rīcības pasākumi” aktivitāti „Apmācības sadarbība un pieredzes apmaiņa” no 3.Prioritārā virziena „Kopējas ieinteresētības pasākumi”, vienlaikus nodrošinot, ka aktivitātes „Apmācības sadarbība un pieredzes apmaiņa” projektu iniciatīvas tiek realizētas ar Zivsaimniecības Sadarbības tīkla starpniecību.

I.Voits saistībā ar EZF atbalstu vēlas saņemt arī skaidrojumu jautājumā par zvejniekiem nepieciešamās taras (konteineru) iegādi taras apmaiņas servisa nodrošināšanai, ko paredz 2008.gada 26.maija MK noteikumi Nr.371 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursa veidā pasākumam „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās”” .

N.Riekstiņš un I.Āboliņš atbild, ka ņemot vērā, ka I.Voita minētais atbalsts ir paredzēts taras apmaiņas servisa nodrošināšanai, tad zvejniekiem taras apmaiņas projekta iesniegumā ir jāspēj pierādīt kā darbosies taras apmaiņas serviss un uz kādiem pamatiem tiks izveidota tam nepieciešamā organizatoriskā struktūra. Nevarētu pastāvēt taras apmaiņas serviss, kurā neatrastos attiecīgas taras vienības, bet visi konteineri būtu izvietoti uz zvejas kuģiem.

ZKP par darba kārtības 3.punktu nolēma atbalstīt profesionālās apmācības, partnerattiecību, sadarbības un pieredzes apmaiņas veicināšanas pasākumu ieviešanu tikai ar Zivsaimniecības Sadarbības tīkla starpniecību, lai nodrošinātu to efektivitāti un izvairītos no pasākumu dublēšanās.

4. Dažādi:

4.1.informācija par pašreizējo situāciju zvejas un zivju tirdzniecības kontrolē (informē Jūras un iekšējo ūdeņu pārvalde).

F.Klāgišs informē par gadījumiem, kad bieži vien nesakrīt dati par nozvejoto un iepirkto zivju apjomu. Tas liek secināt, ka nozarei trūkst pašregulācijas un zivsaimniecības organizācijām būtu jāiesaistās zvejas un zivju tirdzniecības kontrolē, tādejādi izspiežot no tirgus negodīgos zvejniekus, kas sistemātiski neregistrē nozvejoto apjomu un pārsniedz ikgadējos nozvejas limitus. Līdz ar to godīgie zvejnieki zaudē savstarpējā konkurencē. Vēl akcentē jautājumu par intervences maksājumiem, kas saistīti ar zivju pirmo pirkšanu, pārdošanas zīmju noformēšanu un to ievadīšanu uzskaites sistēmā. Norādot, ka, pirmkārt, bieži nesaskan informācija zvejas žurnālos un pārdošanas zīmēs, otrkārt, zvejnieki pārdod zivis neregistrētiem pircējiem, treškārt, pircēji uzskaites sistēmā neievada informāciju par tām zivju sugām uz kurām neattiecas intervences maksājumi.

N.Riekstiņš informē, ka 2011.gada 31. martā Zemkopības ministrijā ir plānota sanāksme par pārdošanas zīmju reģistrēšanu, kurā aicina piedalīties arī Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes pārstāvjus, lai sniegtu informāciju par minētajiem jautājumiem šīs sanāksmes dalībniekiem.

F.Klāgišs uzskata, ka sodu sistēma kontroles jomā ir novecojusi, fragmentāra, nesamērīga un neefektīva un būtu nepieciešams uzlabot likumdošanu, Administratīvo pārkāpumu kodeksā nav panta par

pārdošanas zīmju neiesniegšanu vai nepareizu iesniegšanu. Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldei trūkst juridisku instrumentu, lai pilnvērtīgi strādātu. Vēl uzskata, ka nepieciešams sakārtot 2007.gada 2.maija noteikumus Nr.296 „Noteikumi par rūpniecisko zveju teritoriālajos ūdeņos un ekonomiskās zonas ūdeņos”, kas pēc formas ir pārāk sarežģīti, grūti izprotami zvejniekiem, īpaši attiecībā uz piekrastes zveju.

ZKP par darba kārtības 4.1.punktu nolēma pieņemt zināšanai F.Klāģa sniegto informāciju par pašreizējo situāciju zvejas un zivju tirdzniecības kontrolē

Zivsaimniecības departamenta direktors

N. Riekstiņš

Protokolē

M. Jansons